

В. М. ЗАРУБА

**КОЗАЦЬКА СТАРШИНА
ГЕТЬМАНСЬКОЇ УКРАЇНИ**

**(1648–1782):
ПЕРСОНАЛЬНИЙ СКЛАД
ТА РОДИННІ ЗВ'ЯЗКИ**

Дніпропетровськ

ЛІРА

2016

УДК 94(477)
ББК ТЗ(4УКР)46/6/Я20
З-35

Рецензенти:

Стороженко Іван Сергійович – доктор історичних наук, старший науковий співробітник (Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара);

Скрипникова Лідія Василівна – доктор історичних наук, професор (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ).

Заруба В. М.

З-35 Козацька старшина гетьманської України (1648–1782): персональний склад та родинні зв’язки. – Дніпропетровськ: ЛІРА, 2016. – 932 с. (ілюстр.). Другий завод. ISBN 978-966-383-297-5

У пропонованому виданні подаються службові біографії та простежуються родинні зв’язки персонального складу козацької старшини української козацько-гетьманської держави XVII–XVIII ст. Війська Запорозького. В праці відображено історію відомих старшинських родин і подано розширені біографії їхніх найвизначніших представників. У родовідних таблицях представлено ступінь споріднення старшинських кланів. Книга ілюстрована і розрахована на широке коло читачького загалу.

УДК 94(477)
ББК ТЗ(4УКР)46/6/Я/20

ISBN 978-966-383-297-5

© Заруба В. М., 2011
©Ліра, 2016

ВСТУП

Сучасна парадигма української історичної науки спонукає дослідників до антропоцентричності студій, до наповнення екскурсів у минуле насамперед активними та діяльними людьми, безпосередніми учасниками конкретних подій, які, впливаючи на них, спричиняли певні суспільно-політичні зміни. Адже лише за такої умови історіописання стає об’єктивним, оживає, позаяк розповідає про реальних творців соціального поступу, котрі відіграли важливу роль в історичній долі власного народу. Для вчених, що вивчають козацьку добу минулого України, такими справдешніми творцями історії, живими, реальними людьми є насамперед представники козацької старшини, – провідної верстви тогочасного суспільства, його еліти, котра визначала внутрішні і зовнішні, політичні і військові, економічні і соціокультурні орієнтири розвитку нашого народу впродовж XVII–XVIII ст.

Історіографія. Історична біографістика козацької епохи розпочалася ще у XVIII ст., у роки присмерку і згасання самобутньої автономії Гетьманщини, як ностальгія за минулим, що невблаганно котилося за горизонт. Створення родинних хронічок, написання та упорядкування рукописних збірників з літописними, генеалогічними і біографічними помітками, збір і систематизація сімейних архівів І. Забілою, Я. Лизогубом, В. Рубаном, А. Чепою, О. Безбородьком та ін. стали першими кроками цього напрямку. Зокрема, О. Безбородько, незважаючи на певну відразу до малоросійської старовини, одним з перших уклав реєстр козацької старшини починаючи з 1654 року, і долучав його до хроніки В. Рубана¹, а можливо (за однією з гіпотез), написав також й «Історію русів», – політичний трактат «малоросійських» патріотів кінця XVIII ст., в якому ми також знайдемо старшинські біографії і реєстри.

Їхню працю продовжили історики поставтономної доби в першій половині XIX ст. підготовкою спеціальних статей, генеалогічних розвідок, окремих книг та багатотомних видань. Списки старшини з більшими чи меншими біографічними екскурсами містять серійні історії Малоросії Д. Бантиша-Каменського² та М. Маркевича³. Попри фрагментарність та певні неточності, вони

¹ *Безбородко А. А.* Список бывшим в Малой России гетманам, генеральным старшинам и полковникам... с 1654 года. – В кн. Рубан В. Краткая летопись Малыя России. – СПб., 1777.– Приложение.

² *Бантиш-Каменский Д. Н.* История Малой России. Изд. 4-е. – Ч. 1–3. – М., 1904.

³ *Маркевич Н. А.* История Малороссии. – Т. 1–5. – М., 1843.

все ж детермінували генетичну пам’ять українських поміщиків-землевласників, давши поштовх до зацікавлення життям предків нащадками старшин.

Першим науковим дослідженням генеалогії, життя та майна чернігівського дворянства, яке походило зі старшини Гетьманщини, стала написана у 1838 році праця О. М. Марковича⁴. Його наступник М. О. Максимович в описах полків і сотень за реєстром 1649 р., а також в окремих статтях про старшину Бубнівської сотні, про родини Тимковських та Максимовичів подав переліки старшини, вказавши на їхню службу, посади, родинні зв’язки тощо, фактично започаткувавши козацьку генеалогію та біографістику⁵.

Проте справжній прорив української науки у царину генеалогічних та біографічних студій пов’язаний з іменем О. М. Лазаревського. Титанічною, жертвовною працею вченого було зібрано колосальний архівний матеріал (частково ним же опублікований), який дав йому можливість підготувати низку праць про родоводи кільканадцяти найбільших родин Лівобережжя, про їхніх окремих представників, сімейне майно, землі, скласти реєстри полковників та сотників за окремими регіонами. Вчений не ідеалізував об’єкта свої студій, різко критикував старшину за хабарництво, nepoтизм, кумівство, корупцію, класове свавілля та соціальний егоїзм, чим викликав роздратування і навіть гнів нащадків цих старшин. Подаючи лише правдиві, оперті на документи факти, відкидаючи всілякі сімейні легенди та міфи про нібито шляхетне походження окремих родин, він наражався на критику з боку колег. Але саме завдяки О. Лазаревському генеалогія та біографістика козаччини стала науково об’єктивною⁶.

Фактично одночасно і паралельно з О. Лазаревським у галузі генеалогії чернігово-сіверського дворянства працював генерал, граф, сенатор і ад’ютант Олександра III, нащадок Туманських і Милорадовичів

⁴ *Маркович А. М.* Историческая и статистическая записка о дворянском сослови и дворянских имуществах Черниговской губернии // Черниговская памятка. Справочная книга на 1894–1895 год. – Чернигов, 1894. – С. 61–114.

⁵ *Максимович М. А.* Бубновская сотня // Журнал Министерства внутренних дел. – 1848. – № 11. – С.112–143; 1849. – № 4. – С. 26–68; № 6. – С. 315–393. (А также: *Максимович М. А.* Собрание сочинений в 3-х томах. Т. 1. – К., 1876. – С. 747–834). *Он же.* Воспоминание о Тимковских // В кн.: Памяти М.А.Максимовича. – К., 1898. – С. 37–55. *Він же.* Сотник Іван Максимович і його рід // Неопалима купина. – 1995. – № 1/2. – С. 157–168.

⁶ *Лазаревский А. М.* Люди старой Малороссии. Семья Скоропадских (1674–1880) // Исторический вестник. – 1880. – Т. 2. – Август. – С. 710–730. *Он же.* Люди старой Малороссии // Киевская старина. – 1. Лизогубы. – 1882. – Т. 1. – № 1. – С. 101–125; 2. Милорадовичи. – 1882. – Т. 1. – № 3. – С. 479–498; 3. Миклашевские. 4. Свечки. – 1882. – Т. 3. – № 8. – С. 243–258; 5. Марковичи. – 1884. – Т. 8. – № 1. – С. 51–82; 7. Голубы; 8. Крыжановские. 9. Томари. – 1885. – Т. 12. – № 5. – С. 1–20; 10. Кулябки; 11. Ломяковские. – 1886. – Т 14. – № 1. – С. 1–16; 12. Афендики; 13. Левинцы; 14. Лесницкие. – 1886. – Т. 15. – № 7. – С. 443–455; 15. Борозны. – 1887. – Т. 18. – № 6/7. – С. 379–395; 16. Раковичи; 17. Оболонские; 18. Мануйловичи. – 1887. – Т. 18. – № 8. – С. 627–637; 18. Жураковские. – 1888. –Т. 23. – № 11. –Отд. 1. –С. 364–368; 19. Носенки-Белецкие. – 1888. – Т. 23. – № 11. – Отд. 1. – С. 368–370; 20. Трошинские. – 1888. – Т. 23. – № 11. – Отд. 1. – С. 371–373. *Он же.* Очерки, заметки и документы по истории Малороссии. – К., 1891. *Он же.* Очерки малороссийских фамилий. Материалы для истории общества в XVII и XVIII вв. собираемые А. М. Лазаревским // Русский архив. – 1875. – № 1. – С. 91–97; № 3. – С. 311–325; № 4. – С. 439–452; № 7. – С. 248–264; № 8. – С. 402–409; № 11. – С. 297–308; 1876. – № 12. – С.437–455. *Он же.* Очерки старейших дворянских родов Черниговской губернии // Записки Черниговского губернского статистического комитета. Кн. 2. – Вып. 1–2. – Чернигов, 1868.

Г. О. Милорадович. Його численні статті та окремі книги⁷ наповнили українську генеалогію новими фактами, іменами, дали змогу глибше і повніше засвітлювати біографії генеральної, полкової та сотенної старшини, головню колишніх північних полків Лівобережної України.

Значний об’єм генеалогічного та біографічного матеріалу потрапив до праць визначних українських істориків-позитивістів М. Костомарова³ та В. Антоновича⁴. Саме останньому належать перші спеціально написані біографії українських гетьманів, дослідження життєвого шляху П. Тетері та М. Мовчана. Великий позитивний вплив на розвиток означеного історіографічного напрямку мала також діяльність гуртка істориків журналу «Киевская старина», серед яких можемо виділити насамперед братів Стороженків – Андрія та Миколу Володимировичів. Вони значною мірою спричинилися як до розширення джерельної бази, так і до конкретних студій козацько-старшинської біографістики. Особливо це стосується праць М. В. Стороженка, наукова вартість яких не втрачає значення і нині⁵. Непересічними для свого часу були і статті про переяславських полковників А. В. Стороженка⁸.

Зібраний попередниками величезний генеалогічний та персонально-біографічний матеріал був узагальнений, уточнений, розширений і доповнений в уже класичній і неперевершеній п’ятитомній праці, теж нащадка старшинської родини, В. Л. Модзалевського «Малороссийский родословник». Його чотири томи виходили в Києві впродовж 1908–1914 рр. Через війну та революцію п’ятий том своєчасно (за життя автора) так і не побачив світ і був надрукований завдяки старанням сучасних вчених В. Томазова та С. Шурлякова лише останніми роками⁹. Йому ж належить і співавторство в «Малороссийском гербовнике». П’ятитомник В. Модзалевського містить досить детальні біографії більшості сотників, полковників, полкової та генеральної старшини, значного військового товариства. До нарисів автор часто долучав розлогі документи – уривки, або й увесь текст, універсалів, послужних списків («сказок») тощо, що робить книгу водночас і джерелом і довідником.

У цей час, разом з названими дослідниками, науково-пошукову роботу проводили також М. М. Білозерський, А. А. Васильчиков¹⁰, П. Я. Дорошенко¹¹, О. І. Маркевич¹², І. Ф. Павловський, підготувавши низку цікавих, опертих на поважну джерельну основу публікацій. Особливо хочемо виділити І. Ф. Павловського¹³, котрий відкрив для науки імена козацьких старшин південних полків, – Полтавського, Миргородського, Лубенського,

Микола Костомаров

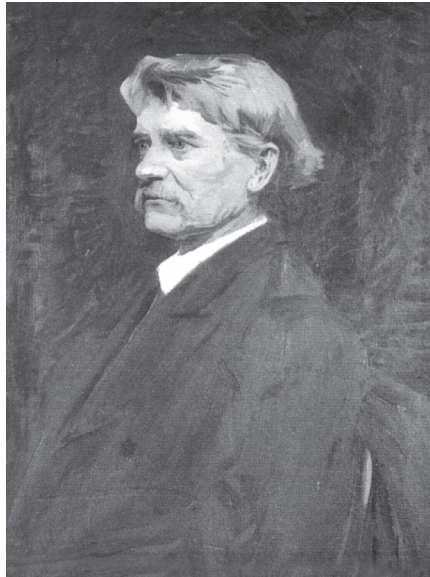
Григорій Милорадович

Вадим Модзалевський

Олександр Лазаревський

Володимир Антонович

Іван Крип’якевич

Гадяцького, що залишилися поза увагою О. Лазаревського та Г. Милорадовича, які основні зацікавлення сконцентрували на Чернігово-Сіверщині.

На початку ХХ ст. списки та службові біографії козацьких урядовців часів Хмельниччини подавали В. Липинський¹⁴, М. Грушевський¹⁵, І. Крип’якевич. При цьому відзначимо саме студію І. П. Крип’якевича¹⁶ над державою Б. Хмельницького, котра є спеціальним дослідженням по нашій темі, що відзначається повнотою, глибиною і точністю. Принаймні на той час, при наявності певного кола джерел і можливостей, які мав вчений в складні роки міжвоєнного двадцятиліття.

З огляду на комуністичну диктатуру, яка запанувала в радянській Україні, генеалогічні та біографічні студії над козащиною в краї припинилися. Виняток складають хіба що кілька статей М. Н. Петровського, присвячених дослідам над літописом Самовидця та принагідно над життєписами окремих постатей доби Руїни¹⁷, а також біографії тих козацьких полководців, котрі, на думку партійного начальства, були найближчі до народу: І. Сірка, І. Богуна, М. Кривоноса, С. Палія, Б. Хмельницького¹⁸.

Проте цей напрямок в українській історіографії не вигас, а продовжився працями істориків, що опинилися в еміграції після 1920 та 1945 рр.: І. Борщака (про І. Мазепу та його найближче оточення)¹⁹; Б. Крупницького (про П. Орлика та П. Апостола)²⁰; О. Оглобліна, який особливо багато займався генеалогічними студіями, які так і лишилися в рукописах (про чернігово-сіверські родини, Петрика, предків М. Гоголя та про цілу плеяду діячів прикінцевих десятиліть ХVІІІ ст.)²¹; Д. І. Дорошенка (фундаментальною монографією про гетьмана П. Дорошенка, в якій міститься багато біографічних свідчень і про інших старшин доби Руїни)²²; В. Г. Сенютовича-Бережного (про Гоголів-Яновських, Виговських, Апостолів, Жученків)²³. І саме на Заході у 1979 році з’явився перший в науці загальний зведений реєстр представників козацької адміністрації українського гетьманату, упорядкований Юрієм (Джорджем) Гаєцьким²⁴.

Справжній ренесанс козакознавчих історико-біографічних та генеалогічних студій розпочався лише тоді, коли зі здобуттям Україною неза-

¹⁴ Липинський В. Україна на переломі 1657–1659: Замітки до історії українського державного будівництва у ХVІІ ст. – Філадельфія, 1991.

¹⁵ Грушевський М. Історія України-Руси. – К.: Наукова думка, 1995. – Т. 8. – Ч. 3.

¹⁶ Крип’якевич І. П. Студії над державою Богдана Хмельницького. І–ІІ. ІІІ. Державні межі. ІV. Дороги. V–VІ. VІІ. Військо. VІІІ. Полковники. ХІ. Загальні уваги // Записки НТШ. – Львів. – Т. 138–140. – 1925. – С. 67–81. – Т. 144–145. – 1926. – С. 109–140; Т. 147. – 1927. – С. 55–80; Т. 151. – 1931. – С. 111–150. *Він же*. Сербі в українському війську 1650–1660 рр. // Записки НТШ. – Львів, 1920. – Т. 129.

¹⁷ Петровський М. Н. Нариси історії України ХVІІ – початку ХVІІІ ст. (Досліді над Літописом Самовидця). – Харків: ДВУ, 1930. – Т. 1. *Він же*. Три Поповича // Записки Ніжинського ІНО. – Кн. 7. – 1927. – С. 3–15. *Він же*. Українські діячі ХVІІ віку. – Ч. 1: Тимофій Цищора // Записки ІФВ ВУАН. – Кн. 24. – К., 1929. – С. 79–103; Ч. ІІ.: Роман Ракушка Романовський // Записки ІФВ ВУАН. – Кн. 26. – К., 1931. – С. 181–212. *Він же*. До біографії І. Богуна // Записки Ніжинського ІНО. – Кн. 10. – 1930. – С. 47–58.

¹⁸ Петровський М. Н. Іван Богун. – Саратов, 1942. *Полухін Л. К.* Максим Кривоніс – герой Визвольної війни українського народу 1648–1654 рр. – К.: АН УРСР, 1952. – 20 с. *Лола О. П.* Максим Кривоніс. – К., 1957. *Крип’якевич І. П.* Богдан Хмельницький. – К., 1954.

¹⁹ Борщак І. Арешт Войнаровського // Записки НТШ. – Т. 138–140. – Львів, 1925. *Він же*. Мазепа, Орлик, Войнаровський. – Львів, 1991. *Він же*. Мазепа: людина й історичний діяч // Записки НТШ. – Т. 152. – Львів, 1933. – С. 1–34.

²⁰ Крупницький Б. Д. Гетьман Пилип Орлик (1672–1742): Його життя і доля. – К., 1991. *Він же*. Миргородський полковник Павло Апостол (1618–1678) // Праці українського історико-філологічного товариства у Празі. – Прага, 1944. – Т. 5. – С. 42–46.

²¹ Оглоблін О. П. Гетьман Іван Мазепа та його доба. – 2-ге, доп. вид. Ред. Любомир Винар. – Нью-Йорк – Київ, 2001. – 462 с. *Він же*. Петрик – ханський гетьман України // Студії з Криму [ВУАН. Збірник історико-філологічного відділу. – Т. 89]. – К.: ДВУ, 1930. *Він же*. До історії повстання Петра Іваненка (Петрика) // Записки ІФВ ВУАН. – К., 1928. Кн. 19. *Він же*. Люди старої України та інші праці. – Мюнхен, 1959. – Острог–Нью-Йорк, 2000. – 454 с. *Він же*. Матеріали до родословної Косачів // Рід та знамено. – 1947. – Зшиток 2. – С. 19–21. *Він же*. Опанас Лобисевич (1732–1805). – Мюнхен – Нью-Йорк, 1966. *Він же*. Предки Миколи Гоголя // В кн.: Оглоблін О. П. // Студії з історії України. – К., 1995. – С. 80–113. *Він же*. Проблема предків Миколи Гоголя // Український історик. – 1967. – № 3–4. – С. 78–94; 1968. – № 1–4. – С. 19–36.

²² Дорошенко Д. І. Гетьман Петро Дорошенко. Огляд його життя і політичної діяльності. – Нью-Йорк: УВАН, 1985. – 712 с.

²³ Сенютович-Бережний В. Г. Полтавський полковник Федір Жученко // Записки НТШ. – Т. 169. – С. 457–464. *Він же*. Рід Гоголів на Волині // Літопис Волині. – 1953. – № 1. – С. 37–47. *Він же*. Рід і родина Виговських // Український історик. – 1970. – № 1/3. – С. 149–167. *Он же*. Род Апостолов // Новик. – 1959. – С. 5. *Он же*. Род Гоголей. Родословное исследование // Новик. – 1957. – С. 1.

²⁴ Gajecy G. The Cossak administration of the Hetmanate. Vol. 1–2. – Cambridge: Massachusetts, 1979.

⁷ Милорадович Г. А. Алфавитный список дворянских родов Черниговской губернии, внесенных в дворянскую родословную книгу, разделенную на шесть частей. – Чернигов, 1890. *Он же*. Малороссийское дворянство. – Чернигов, 1890. *Он же*. Несколько слов о роде дворян Милорадовичей. – Чернигов, 1857. *Он же*. О роде дворян и графа Милорадович. – К., 1871. *Он же*. Родословная дворян и князей Кочубеев // Киевская старина. – 1888. – Т. 22. – № 8. – Отд. 3. – С. 46–50. *Он же*. Родословная дворян Максимовичей-Васильковских. – Чернигов, 1890. *Он же*. Родословная книга Черниговского дворянства. В двух томах и шести частях. – СПб., 1901. *Он же*. Сказание о роде дворян и графов Милорадовичей. – К., 1884. *Он же*. Указание биографических сведений о знаменитых личностях Малороссии. – Чернигов, 1859.

⁸ Стороженко А. В. Вук Сербин, полковник переяславский (1675–1682) // Киевская старина. – 1894. – Т. 44. – № 1. – С. 128–134. *Он же*. Очерки Переяславской старины. Исследования, документы и заметки. – К., 1900. *Он же*. Родيون Григорьевич Думитрашко, полковник переяславский // Киевская старина. – 1893. – Т. 41. – № 4. – С. 128. *Он же*. Родيون Григорьевич Думитрашко, полковник переяславский и его род. – К., 1900.

⁹ Модзалевский В. Л. Малороссийский родословник. – Т. 1. – К., 1908; Т. 2. – К., 1910; Т. 3. – К., 1912; Т. 4. – К., 1914; Т. 5. – Вып. 2. – К., 1998. – 91 с; Т. 5. – Вып. 3. – К. – СПб., 2004. – 81 с. – Т. 5. – Вып. 4. – К. – СПб., 2004. – 80 с; – Т. 5. – Вып. 5. – К. – СПб., 2004. – 99 с. *Він же*. Матеріали до «Малороссийского родословника». – Т. 5. – Вып. 1. – К., 1996. *Лукомский В. К., Модзалевский В. Л.* Малороссийский гербовник. – СПб., 1914. – 228 с. (Репринт. – К., 1993).

¹⁰ Васильчиков А. А. Семейство Разумовских: В 5 т. – СПб. – Т. 1–2. – 1880; Т. 3. – Ч. 1. – 1882; Т. 4. – Ч. 2. – 1887; Т. 5. – 1894.

¹¹ Дорошенко П. Я. Два письма историка Н. А. Маркевича о своем родоначальнике Марке Аврамовиче (1847 и 1848 гг.) // Киевская старина. – 1885. – Т. 13. – № 12. – С. 691–698. *Он же*. Семейная хроника рода Искрицких // Труды Черниговской ученой архивной комиссии. – Вып. 8. – Чернигов, 1911. – С. 152–156.

¹² Маркевич А. И. Марковичи. – К., 1890. *Он же*. Родословная Марковичей // Киевская старина. – 1890. – Т. 31. – Октябрь. – Приложение. – С. 1–32; Ноябрь. – Приложение. – С. 33–55.

¹³ Павловский И. Ф. К истории полтавского дворянства. – Полтава, 1906. – Т. 1. *Он же*. Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии с половины ХVІІІ века. – Полтава, 1912. *Он же*. Полтавцы: Иерархи, государственные и общественные деятели и благотворители / Опыт краткого биографического словаря Полтавской губернии с половины ХVІІІ века. (182 порт.). – Полтава, 1914.

ЧАСТИНА І: ПЕРСОНАЛЬНИЙ СКЛАД

АБАЗИН [Абазинець, Абаза] Андрій. – Родом з Молдавії. Впродовж 1690–1703 рр. – брацлавський полковник на Правобережній Україні під юрисдикцією польського короля. Очолюючи полк, взяв активну участь в антиосманських походах на Кизи-кермен, Очаків, Бендери (1690–1695), а також в антипольському повстанні Семена Палія (1702–1704). У лютому 1703 року у бою під Ладизимом тяжко поранений і взятий в полон. Невдовзі за вироком польського військового суду страчений – посаджений на палю у м. Шаргород.

АБРОСИМОВ Лука. – Значковий товариш Полтавського полку (1779).

АВГУСТОВ Сава. – Наказний охотницький полковник у боях проти шведів під Псковом у 1701 р.

АВДІЙ [Авдик] Кирило. – Курінний отаман та військовий товариш Гадяцького полку (1780).

АВКСЬОНОК Федір. – Народився 1748 р. Служив військовим товаришем Стародубського полку до 1782 р.

АВРАМ. – Переяславський полковник (1667–1671, н.).

АВРАМЕНКО [Аврамов] Андрій [Аврамович]. – Стародубський полковий суддя (1674–1675).

АВРАМЕНКО Андрій. – Народився близько 1750 року. Служив полковим канцеляристом та військовим товаришем у Лубенському полку (1775–1782).

АВРАМЕНКО Гнат. – 1759 року народження. Служив військовим товаришем (1782).

АВРАМЕНКО Григорій Трохимович. – Значковий товариш Омельницької сотні Миргородського полку (1735–1752).

АВРАМЕНКО Дмитро. – Омельницький сотник (1682).

АВРАМЕНКО Йосип Кирилович. – Значковий товариш Омельницької сотні (1741–1750).

АВРАМЕНКО Клим Трохимович. – Значковий товариш у Омельницькій сотні (1757–1768).

АВРАМЕНКО Кузьма. – Значковий товариш Омельницької сотні (1764).

АВРАМЕНКО Михайло. – Значковий товариш Миргородського полку (1735–1752). Кременчуцький городовий отаман (1748).

АВРАМЕНКО Семен Іванович. – Служив до 1782 р. військовим товаришем. Був одружений з донькою значкового товариша Івана Загурського Феодосії.

АВРАМЕНКО Тимофій. – Військовий товариш Лубенського полку (1782).

АВРАМЕНКО Трохим. – Омельницький сотник (1719).

АВРАМЕНКО Ярема. – Значковий товариш у Омельницькій сотні (1737–1738).

АВРАМЕЦЬ Максим. – Народився 1753 р. Служив у Чернігівському полку значковим товаришем. Жив у Веркіївці і був одружений (1788) з донькою шляхтича Сави Малашенка Марії.

АВРАМОВИЧ Іван. – Див.: *Вибельський І. А.*

АВРАМОВИЧ Іван Іовович. – Служив у Березненській сотні Чернігівського полку значковим товаришем (1756–1760).

АВРАМОВИЧ Марк Абрамович. – Див.: *Марко Аврамович.*

АВРАМОВИЧ Матвій. – Народився 1757 року. Служив у Чернігівському полку військовим товаришем (1782).

АВРАМОВИЧ Михайло. – Значний військовий товариш у Чернігівському полку (1684–1707).

АВРАТИНСЬКИЙ [Гавратинський] Григорій. – Шляхтич, родом з

містечка Гавратина (нині – село Авратин Волочиського району Хмельницької області). До 1648 р. – власник маєтку (1629) у селі Стрижавка (нині містечко Вінницького району Вінницької області). Через сварку за маєтність з Калиновськими позбавлений шляхетства і банітований. Козакував, взяв активну участь у Визвольній війні 1648–1657 рр. Сотник Тростянецької сотні Брацлавського полку у 1650–1651 рр. При обороні Красного в лютому 1651 р. потрапив у полон до поляків і за наказом гетьмана Мартина Калиновського був страчений (розстріляний). Був одружений з Оленою Зависною, донькою сотника містечка Буші.

АДАМЕНКО Григорій. – Значковий товариш Полтавського полку (1755–1762).

АДАМЕНКО Іван. – Служив упродовж 1720–1751 рр. козаком та значковим товаришем Переяславського полку. Переяславський полковий хорунжий (1723, н.). Учасник Гілянського походу (1726). Жив у селі Стовпяти Трахтемирівської сотні.

АДАМЕНКО Карпо. – Значковий товариш Миргородського полку (1762).

АДАМЕНКО Микита. – Значковий товариш у Новосанжарській сотні (1762).

АДАМЕНКО Панас Павлович. – Значковий товариш Маяцької сотні (1724–1750). Учасник Сулацького походу та каналних робіт на Ладозі. Доводився онуком полтавському полковому обозному Адамові Ненаді. Його батько – маяцький житель Павло Адаменко-Ненада.

АДАМОВИЧ [Адамов] Василь Адамович. – Шляхтич. Мав герб. Народився 1713 року. Служив значковим товаришем Полтавського полку. Сотенний писар Другої Полтавської полкової сотні (2 вересня 1745–1767).

АДАМОВИЧ Василь Адамович. – Сотник (ротмістр) компанійського полку (1696).

АДАМОВИЧ Герасим. – Полковий писар. Архіваріус Малоросійської колегії. 1782 року перебував у відставці.

АДАМОВИЧ [Адамов] Іван. – Значковий товариш Полтавського полку (1762).

АДАМОВИЧ Леонтій [Адамович]. – Лубенський городовий отаман (1686–1689). Значний військовий товариш (1684) Лубенської полкової сотні. Шляхтич.

АДАМОВИЧ Лука [Адамович]. – Значний військовий товариш Чернігівського полку (1673).

АДАМОВИЧ Потап Григорович. – Полковий писар. Одружений з Кониською Євдокією Матвівною. 1784 р. перебував у відставці.

АДАМОВИЧ [Адамов] Трохим. – Значковий товариш Полтавського полку (1773).

АДАСОВСЬКИЙ Іван Адамович. – Син польського шляхтича Адама Адамовича Адасовського та доньки ніжинського полкового хорунжого Івана Зеленка. Значковий товариш Веркіївської сотні Ніжинського полку (1733). Сотник Веркіївської сотні (1733–1738). Загинув 8 липня 1738 р. в бою на Гайман-Долині під час Кримського походу російсько-турецької війни 1735–1739 рр. Від діда Івана Остаповича Зеленка успадкував хутір *Заньки*, який став родовим маєтком Адасовських.

АДАСОВСЬКИЙ Йосип Іванович. – Син Івана Адамовича Адасовського. Значковий товариш Ніжинського полку та священик села Заньки (1783–1786).

АДАСОВСЬКИЙ Прокіп Іванович. – Народився 1722 р. Син Івана Адамовича Адасовського. На службі у ВЗ з 1743 р. Значковий товариш Веркіївської сотні (1772). Брав участь у російсько-турецькій війні 1768–1774 рр. За відвагу 12 лютого 1772 р. удостоєний урядом ніжинського полкового хорунжого (1772–1781). У 1774 р. брав участь у придушенні повстання О. Пугачова. Був одружений з донькою полкового обозного Леонтія Грановського Єфросинією. По прямій лінії донькою його правнука Костянтина Костянтиновича Адасовського була відома українська актриса *Марія Костянтинівна Заньковецька* (Адасовська) [23. VII. 1854–4. X. 1934].

АДРІАНОПОЛЬСЬКИЙ Григорій Павлович. – Народився 1734 р. Служив значковим товаришем у Ро-

менській сотні (1758–1767). Бунчужковий товариш у Лубенському полку (1767–1782). Одружений з донькою військового товариша Пантелеймона Лободи Ксенією.

АЗЗА Микола. – Значковий товариш у Власівській сотні Миргородського полку (1741).

АЗЗА Федір [Тодор]. – Молдавського походження. Від 1693 р. служив козаком у Гельм’язівській сотні. Сотенний старшина. (Гельм’язівський сотник (1709–1715; 1723, н.). Значковий товариш (1726). Мав синів Петра та Леонтія Аззенків. У 1754 р. його дружина Пелагея уже була вдовою.

АКСЮТА Григорій. – Народився 1720 р. Служив у Ніжинському полку козаком, значковим та військовим товаришем (1782).

АКСЮТА Петро. – Мешканець Кролевця. Бунчужковий товариш Ніжинського полку (1718).

АКСЬОНОВИЧ Стефан Филонович. – Народився 1707 р. Служив значковим товаришем у Почепській сотні (1735–1737).

АКСЬОНОВИЧ Филон. – Писар компанійського полку Іллі Новицького (1689).

АКУЛЕНКО Гнат. – Сотник Почепської сотні (1675) і наказний Стародубський полковник.

АКУЛЕНКО Григорій Семенович. – Військовий (значний) товариш у Почепській сотні (1679).

АКУЛЕНКО Семен Гнатович. – Значний військовий товариш у Почепській сотні (1675–1679).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Андрій Ілліч – Син бунчужковий товариш Іллі Александровича та Домнікії Свічки. Народився близько 1728 р. (у 1738 р., після смерті батька, був малолітнім і перебував під опікою старшого брата Івана Ілліча). Доводився племінником значковому товаришу Стародубського полку Миколі Івановичу Юркевичу (1742), котрий був одружений з Катериною Василівною Свічкою (тіткою по матері Андрія Ілліча). У ВЗ служив бунчужковим товаришем у Лубенському полку (з 12 січня 1748).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Андрій Олександрович. – Належав до ніжинської родини Александровичів. Служив у Ніжинському полку полковим хорунжим. Помер перед 1783 р.: його вдова Марія Яківна Зарудна (донька Остапівського підсудка та підкоморія) в цей час мешкала у Воронежі.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Антон Михайлович. – Народився близько 1740 р. Службу у ВЗ розпочав 1756 р. військовим канцеляристом ГВК. Носив звання військового товариша Київського полку (1765–1773) та бунчужковий товариш (1773–1777). Мав власність у селі Калита (1765) та в місті Києві (1766). Після відставки одержав чин колезького асесора (1786). Був одружений першим шлюбом з Пелагєю Іванівною Танською. Тесть П. І. Афендика по доньці Олені.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Василь Григорович. – Народився близько 1712 р. Син бунчужковий товариш Григорія Александровича. Служив у ВЗ військовим товаришем (1751–1754). Тесть (1783) бунчужковий товариш Олексія Григоровича Силевича по доньці Наталі (1732 р. н.).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Василь Степанович. – Народився 1744 р. в родині старшин Голтв’янської сотні Миргородського полку. Полковий осавул. Мешканець села Рибці. Зять козака Семена Івановича Паскевича по дружині Анастасії (1751 р. н.).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Григорій. – Значковий товариш Миргородського полку (1741–1742).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Григорій Григорович. – Народився близько 1725 р. Син значкового товариша. Служив військовим канцеляристом Чернігівської полкової канцелярії (1745–1757), військовим канцеляристом ГВК, бунчужковим товаришем (1757–1760). Проживав (1750) у містечку Березному Чернігівського полку, де мав двір, шинки та підданих.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Григорій Ілліч. – Син І. Александровича та Д. Свічки. Народився близько 1725 р. У ВЗ служив у Лубенському полку бунчужковим товаришем: звання одержав 18 січня 1748 разом з братами Іваном та Андрієм за заслуги батька. У 1747 р. проживав на хуторі в Пирятинській сотні.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Григорій Олександрович. – Народився в родині значкового товариша Ніжинського полку Олександра перед 1700 р. Служив значковим товаришем Ніжинського полку (1735–22 квітня 1738). Полковий комісар (1737). Бунчужковий товариш з 22 квітня 1738 р. (1738–1755). Мав власність та підданих на хуторі Кручі Пирятинської сотні (купив землю у А. І. Вакуловича в 1747 році) та в містечку Воронежі, де у 1748 р. проживав на власному обійсті.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Данило. — Мешкав у містечку Голтва із сином Степаном і мав два двори та підданих (1741–1752). У ВЗ служив значковим товаришем Миргородського полку Голтв'янської сотні (1737–1752). Василь Степанович Александрович (1744 р. н.) доводився йому онуком.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Дмитро Михайлович. — Брат Антона Александровича. Військовий товариш Київського полку. Колезький асесор (1786). Одружений з Анастасією Іванівною Тернавіот. Мав доньку Марфу, заміжно за А. В. Леонтовичем (його перша жінка).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Іван Васильович. — Військовий товариш (1775). Власник частини села Процівка, яку 26 серпня 1775 р. Продав Осипу Туманському, а останній, в свою чергу, поступився нею П.О.Рум'янцеву.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Іван Іванович. — Син Івана Максимовича Александровича. У 1780 році мав чин полкового писаря і ділився батьковим добром з братами. Мав синів Федора (1780 р. н.) та Василя (помер 1861). Сват Андрія Кандиби.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Іван Іллч. — Син І. А. Александровича та Д. В. Свічки. Народився 14 вересня 1720 р. Службу розпочав у 1738 р. значковим товаришем Лубенського полку (1738–1744) на місце покійного батька, який служив військовим товаришем. Брав участь у походах російсько-турецької війни 1735–1739 рр. у складі військових з'єднань під проводом лубенського полковника П. Апостола та полкового осавула П. Засядька. У 1743 р. ревізував Лубенську, Чорнуську та Горошинську сотні, а в 1748 р. — Полтавський полк. 20 лютого 1744 р. за вислугу років дістав звання військового товариша (1744–1748). 16 квітня 1746 р. призначений лубенським полковим писарем (1746–1760). Лубенський полковий комісар (1748). З 18 січня 1748 р. бунчуковий товариш. Підкоморій (1764). На його кошти споруджено церкву Іоанна Богослова у селі Велика Круча. Був одружений (1755) з онукою прилуцького полковника та донькою пирятинського сотника Єфросинією Григорівною Корнієнко-Огронович (народилася 1728 р. в Пирятині, померла 8 грудня 1816 р. у Великій Кручі). Мав синів Порфирія та Феодосія. Сват Степана Лукоського та Якова Лизогуба. Тесть М. М. Значка-Яворського по доньці Олександрі, І. В. Остроградського по доньці Ганні та А. К. Значка-Яворського по доньці Параскеві. Помер 1

січня 1790 року в селі Велика Круча. Похований разом з дружиною в склепі під Іоанно-Богословським храмом.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Іван Максимович. — Належав до київської родини Олександровичів: доводився двоюрідним братом прилуцькому полковому судді Якову Івановичу Александровичу. Бунчуковий товариш. Мав маєтність у с. Березівка Прилуцького повіту. Його сини Іван, Яків, Антон та Феодосій в 1780 р. розділили батькові маєтки між собою.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Іван Олександрович. — Народився перед 1700 роком в родині значного військового товариша Лубенського полку. Військовий канцелярист. Разом з братом Іллею володів селом Антонівка Журавської сотні Прилуцького полку. Значковий товариш Лубенського полку (1730–1744). Військовий товариш Лубенського полку (1744–1746).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Іван Олександрович. — Народився 1713 р. в родині київського бурмистра. Освіту здобував у КМА. Службу у ВЗ розпочав 1734 р. військовим канцеляристом ГВК (1734–1740). Прилуцький полковий писар (1740–1760). 21 червня 1760 р. універсалом Кирила Розумовського призначений прилуцьким полковим суддею (1760–1771). У 1771 р. через неміч був абшитований бунчуковим товаришем. Його місце на уряді зайняв син Яків. З 1776 р. володів селом Бережовкою. Одружений був з донькою глухівського сотника Ганною Степанівною Уманець. Помер перед 1779 р.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Іван Олександрович. — Належав до ніжинської родини Александровичів. Бунчуковий товариш. Член Ніжинського полкового суду (1752). Ніжинський полковий осавул (1773). Був одружений з донькою ніжинського полкового осавула Ганною Степанівною Костенецькою (у 1783 р. вдова, жила у Воронезі).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Іван Романович. — Служив у Ніжинському полку військовим канцеляристом та військовим товаришем. У 1782 р. вийшов у відставку у званні полкового писаря. Служив далі у Новгород-Сіверській казенній палаті писарем (1787).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Ілля Олександрович. — Син значного військового товариша Олександра Івановича (ймовірно, сина лубенського полковника Івана Сербина; у В. Л. Модзалевського названий Андрійовичем, що, напевне, є друкарським недогля-

дом). У ВЗ службу розпочав військовим канцеляристом у ГВК за гетьмана Івана Скоропадського (1715–1727). На цій посаді дістав звання військового товариша (1724) і брав участь у Низових походах (1722–1727). Бунчуковий товариш (1729). З братом Іваном Александровичем співволоділи селом Антонівка. Одружився з донькою бунчукового товариша Василя Свічки Домнікією, одержавши в посаг за нею значні маєтності в Лубенському полку. Мав синів Івана, Григорія та Андрія. Започаткував лубенський родинний клан *Александровичів* з центром у селі Велика Круча.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Леонтій Лукич. — Народився близько 1720 р. Син Луки Александровича. Значковий товариш Ніжинського полку. Мав сина Олександра.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Лука. — Служив у Миргородському полку значковим товаришем (1741–1752). Мешкав у Голтв'янській сотні.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Лука Олександрович. — Син значкового товариша Ніжинського полку Олександра. У ВЗ служив військовим товаришем Ніжинського полку (1729–1749). Мав сина Леонтія, який жив у селі Андріївка Кролевецької сотні.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Максим Олександрович. — Син київського вйта та бурмистра. Народився на початку 1700-х рр. Служив у Київському полку військовим товаришем. Мав синів Івана та Михайла.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Михайло. — Значковий товариш Миргородського полку (1737–1741). Ймовірно, брат Григорія, Луки та Данила Александровичів.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Михайло Максимович. — Онук київського бурмистра Олександра, син військового товариша Київського полку. Служив у Київському полку значковим товаришем (1740).

АЛЕКСАНДРОВИЧ [Александров] Нестор Олександрович. — Сотник Гунської сотні Гадяцького полку (1714).

АЛЕКСАНДРОВИЧ [Александров] Никифор Олександрович. — Писар ГВА (1666–1669). 12 лютого 1669 р. підписався під Глухівськими статтями.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Олександр Леонтійович. — Син значкового товариша. Значковий товариш на місце батька (1770).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Роман Олександрович. — Військовий товариш Ніжинського полку (1725–1747). Мав сина Івана, котрий мешкав у Новгороді-Сіверському (1787).

АЛЕКСАНДРОВИЧ Степан Данилович. — Син значкового товариша Данила Александровича. У ВЗ служив козаком та значковим товаришем Миргородського полку (1731–1752). Мав сина Василя. Сват козака Семена Паскевича.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Федір Григорович. — Син бунчукового товариша Григорія Александровича. Полковий осавул Ніжинського полку (1750).

АЛЕКСАНДРОВИЧ [Александров] Юрій Олександрович. — Шляхтич. Дворянин гетьмана Івана Самойловича (1677–1678). Сотник Любецької сотні (1688). Значний військовий товариш Чернігівського полку (1699). Мав значні статки в Чернігівському полку, які у 1711 р. заповів Чернігівському кафедральному монастиреві, позаяк не мав дітей і родичів.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Яків Іванович. — Онук київського бурмистра, син І. О. Александровича. У ВЗ служив з 8 грудня 1765 р. у ГВК підписком, військовим канцеляристом (з 9 квітня 1766 до 13 липня 1771). Бунчуковий товариш. В останньому званні став прилуцьким полковим суддею на батькове місце (13 липня 1771–4 лютого 1781). Одружився з донькою писаря ГВС Якова Івановича Висоцького Марією. Мав синів Миколу та Варфоломія.

АЛЕКСАНДРОВИЧ [Александров] Яків Олександрович. — Київський полковий осавул (1672). Київський полковий хорунжий (1672–1676). У 1672 році підписався під Конотопськими статтями.

АЛЕКСАНДРОВСЬКИЙ. — Переяславський повітовий возний (1780).

АЛЕКСЄЄВ. — Див.: *Тимофій Олексійович.*

АЛЕКСЄЄВ Павло Пархомович. — Значковий товариш (1772).

АЛИФИРОВ Григорій [Алфертьєв]. — Київський сотник Київського полку. 12 лютого 1669 р. підписав Глухівські статті.

АЛИФИРОВ Роман. — Військовий товариш у Глухівській сотні Ніжинського полку (1732).

АЛФЬОРОВ [Алферьев] Кіндрат. — Полковий обозний Сумського полку (1706–1720). Тесть лівобережних старшин. Його донька Олена у першому шлюбі була дружиною полтавського полкового обозного І. І. Левенця, а в другому — бунчукового товариша Гадяцького полку В. Ф. Биковського. Донька Ганна (1708 р. н.) стала дружиною полтавського полкового писаря Г. Л. Богаєвського.

АЛФЬОРОВ Кузьма. — Почепський сотник (Перша сотня) (1702).

АЛФЬОРОВ Федір Олексійович. — Полковий осавул Стародубського полку (1720). Дружина: Кушевська Марія Дмитрівна, донька гадяцького полкового хорунжого.

АНАНЧЕНКО Трохим Андрійович. — Народився близько 1736 р. Служив у Київському полку полковим канцеляристом і військовим товаришем (1767–1782). Мешкав у Козельці, де займав уряди гродського писаря та вйта (1772–1779). Одружився з донькою київського полкового осавула Федора Шаули.

АНАНЬЄВ Роман Ананійович. — Писар охотницького полку (1696).

АНАСТАС [Дмитрієв. Черкес] Дмитрович. — Грек за походженням. На службі у гетьмана І. Самойловича від 1672 р. Ротмістр підрозділу добровольців, які вели боротьбу з турецько-татарськими військами на Поділлі у 1674 р. Обороняв Ладизжин. Після падіння Ладизжина у серпні 1674 р. потрапив у полон до турків. Звільнившись з неволі, у 1675 р. на виклик царя Олексія Михайловича поїхав до Москви. Подальша доля невідома.

Література: Мицик Ю. А. Грек Анастас — оборонець Ладизжина // Історичний календар: 1999. — К., 1998. — С. 227–229.

АНАСТАСІЄНКО [Анастасенко] Роман. — Значковий та військовий товариш (1767–1770). Одружений був з донькою Василя Федоровича Марковича Катериною.

АНАСТАСІЄНКО Петро. — Значковий товариш у Лохвицькій сотні (1782).

АНАТІЄНКО Іван Єнатійович. — Син Єнатія Мироновича Алая. Народився 1702 р. у м. Сучава в Молдові. 1737 р. поступив на службу до ВЗ. Значковий товариш Переяславського полку (1757–1762).

АНАТІЄНКО Йосип. — Яготинський сотенний писар (1779–1782).

АНАТІЄНКО Микола Єнатійович. — Син Єнатія Мироновича Алая. Народився у м. Сучава в Молдові. Значковий товариш Переяславського полку (1758–1767).

АНАТІЄНКО Петро Єнатійович. — Син Єнатія Мироновича Алая. Народився 1712 р. у м. Сучава в Молдові. 1737 р. поступив на службу до ВЗ. Значковий товариш Переяславського полку (1757–1762).

АНАТІЄНКО Роман. — Військовий товариш Переяславського полку (1782). Мешканець с. Безуглівка Яготинської сотні.

АНАТІЄНКО Степан. — Народився 1762 р. Військовий товариш Переяславського полку (1782).

АНАТІЄНКО Яків Єнатійович. — Значковий товариш Переяславського полку (1758–1767).

АНГЕЛОВСЬКИЙ Іван. — Пирятинський сотник (Перша сотня) (1689).

АНГЕЛОВСЬКИЙ Іван Іванович. — Значковий товариш Івангородської сотні Ніжинського полку (1727).

АНГЕЛОВСЬКИЙ Марко Іванович. — Призначений у 1717 р. сотником Красноколядинської сотні на місце Леонтія Лашинського «по ходатайству високих осіб» (1717–1739). До призначення на уряд був лакеєм та півчим у сестри Петра І Наталі Олексіївни. Тесть (по доньці Наталі) значкового товариша Ніжинського полку Василя Григоровича Купчинського.

АНДРІЄВИЧ Василь. — Сотник охочепіхотного полку Андрія Ребриковського (1682).

АНДРІЄВИЧ Іван. — Значний військовий товариш (1705).

АНДРІЄВИЧ Іван Андрійович. — Новгород-Сіверський городовий отаман (1712).

АНДРІЄВИЧ Стефан Євтихійович. — Сотенний осавул Седнівської сотні (1713).

АНДРІЄВИЧ Тимофій. — Значковий товариш у Прилуцькому полку (1695).

АНДРІЄВИЧ Тихон. — Військовий канцелярист, посланець гетьмана І. Мазепи (1697).

ЯЦЕНКО Сава. – Кропивнянський сотенний осавул (1759–1764).

ЯЦЕНКО Трохим. – Ясногородський сотник (1649).

ЯЦЕНКО Федір Григорович. – Військовий товариш, колезький канцелярист (1781–1782).

ЯЦЕНКО Яків. – 1750 р. н. Військовий канцелярист (1765–1773) та військовий товариш (1773–1782) Лубенського полку.

ЯЦИНИЧ [Яцина] Михайло Іванович. – Військовий товариш Чернігівського полку (1671), посол гетьмана Д. Ігнатовича до Москви. Значний військовий товариш (1687). Помер 1690 р. Одружений був з Ганною Костянтинівною Мазапетою (її перший чоловік), донькою капітана чернігівського гарнізону і онукою Бориса Грязного. Їхня донька Марія у першому шлюбі була дружиною чернігівського полкового хорунжого Прокопа Семеновича Якубовича, а в другому – чернігівського полкового судді Івана Хомича Тризни.

ЯЦКЕВИЧ [Яцковський, Яцькович] Герасим Якович. – Сподвижник Б. Хмельницького. До 1648 року служив у реєстровому козацькому війську Речі Посполитої. Впродовж 1648–1649 років – лубенський полковник. Весною 1649 р. очолював

як полковник сотні Чернігівського та Лубенського полків, які діяли на Волині. Зв'ягельський (Волинський) полковник (1649 р., до жовтня). Наказний полковник Переяславського полку (1651). Брав участь у Берестецькій битві (1651). Гетьманський посол до Варшави (1652) та Москви (1653). Посол до кримського хана від гетьмана Павла Тетері у червні 1663 року.

ЯЦЬКО Яків. – Келебердянський сотник (1672). Підписав Конотопські статті.

ЯЦЬКОВИЧ Григорій. – Миргородський полковий осавул (1672).

ЯЦЬКОВИЧ Данило Карпович. – Син сотника К. Т. Яцьковича. Військовий товариш. Наближений до гетьмана І. Мазепи: у 1694 р. возив його листи до Москви.

ЯЦЬКОВИЧ [Ященко, Яськович, Яськевич] Карпо Тимофійович. – Син козака Басанської сотні (1649) Тимофія [Тишка] Яценка. Сотник Басанської сотні у 1679–1690; 1700–1702 рр. Під час перевороту 1687 р. заарештував прибічників І. Самойловича у Переяславському полку: Леонтія Полуботка та Федора Сулиму. У 1689 р. їздив до Москви разом з гетьманом І. Мазепою. У 1700 році знову їздив послом до Москви. Мав брата Григорія, місцевого басансько-

го священика, та сина Данила, який у 1694 р. також возив дипломатичну пошту І. Мазепи до Москви.

ЯЧНИЙ Василь. – 1733 р. н. Значковий товариш Миргородського полку (1776–1781). Військовий товариш (1781). Брат Івана.

ЯЧНИЙ Іван. – Народився 1749 р. Служив у Миргородському полку з 1766 р. полковим підканцеляристом та канцеляристом. Сотенний писар Першої Миргородської сотні (29 січня 1772 – 1776). Значковий товариш (1776–1783).

ЯШАРИЦЬКИЙ Никифор. – Басанський городовий отаман (1734; 1738; 1741–1752). Басанський сотник (1752–1754).

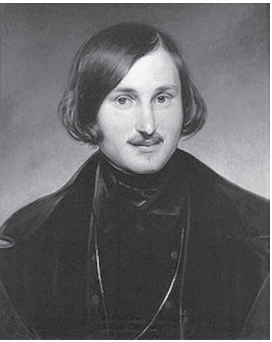
ЯШЕВСЬКИЙ Іван. – Власівський наказний сотник (1723).

ЯЩЕНКО Григорій. – Новосанжарський городовий отаман (1721).

ЯЩЕНКО Іван. – Значковий товариш Лубенського полку (1741).

ЯЩЕНКО Ілля Якович. – Курінний отаман у компанійському полку Іллі Новицького (1686).

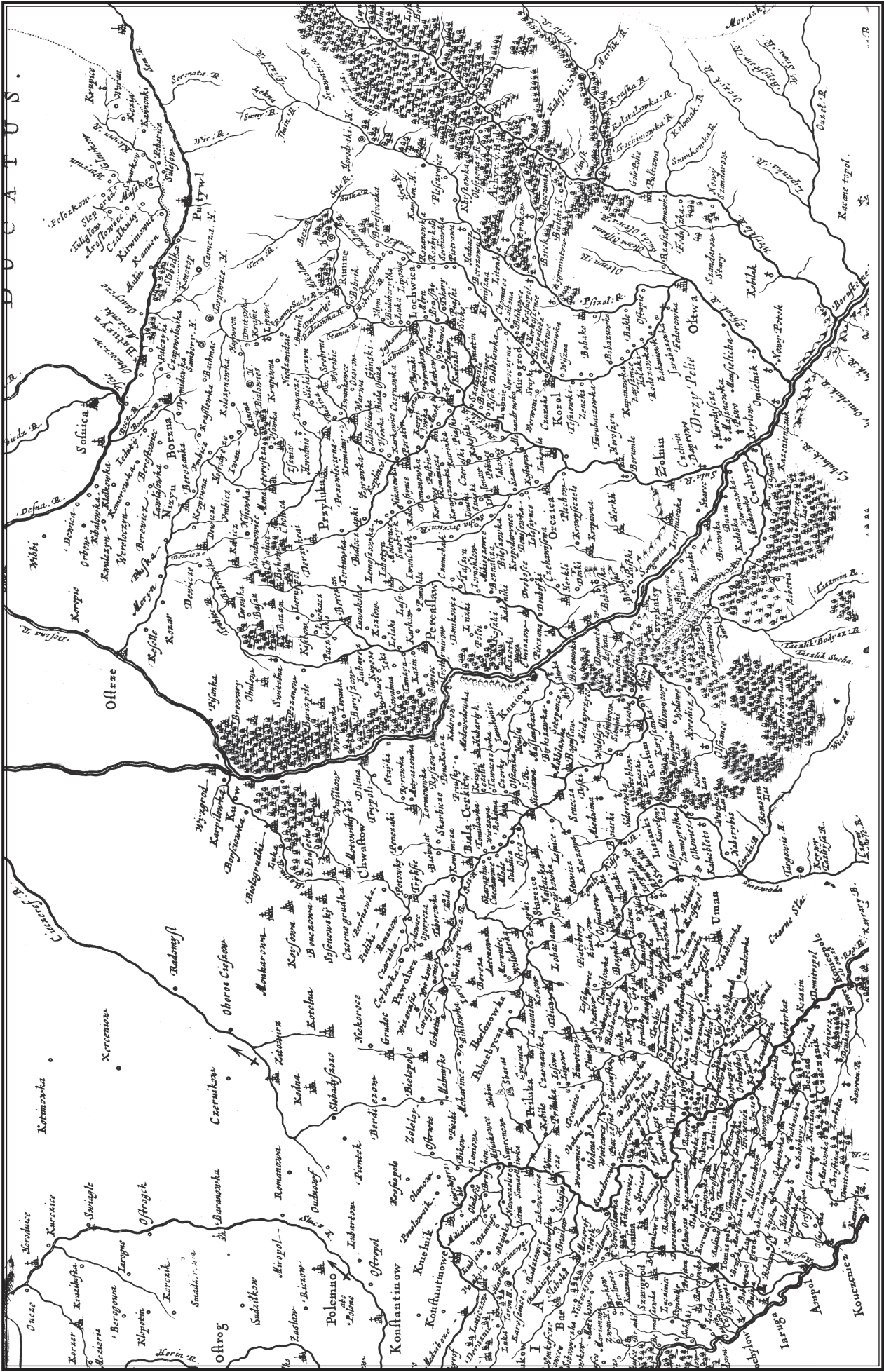
ЯЩЕНКО Павло. – Маяцький городовий отаман (червень 1681).

ЧАСТИНА II:

РОДИННІ ЗВ'ЯЗКИ

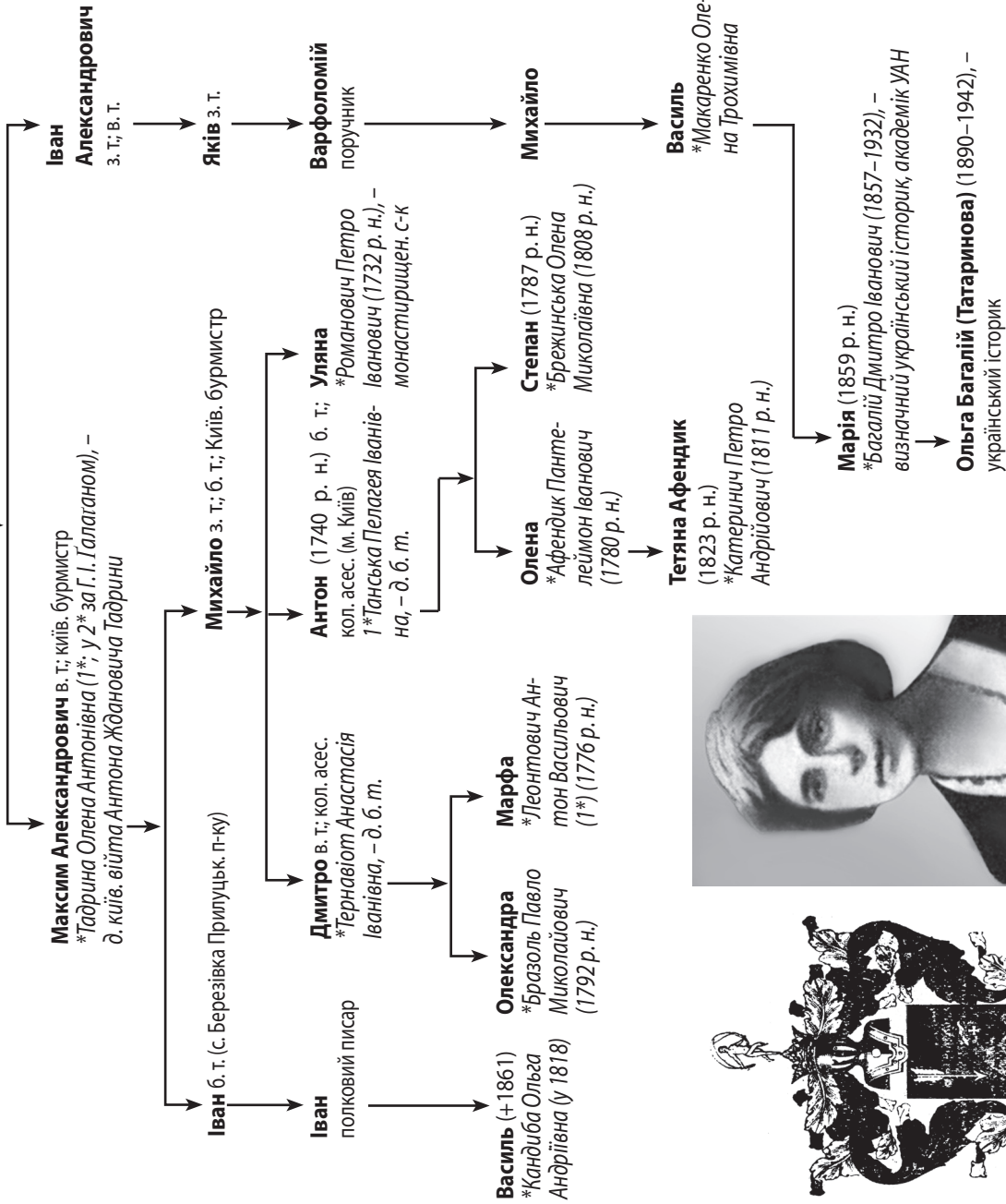

Ян Янсон. Територія козацько-гетьманської України. Амстердам, 1657 р.

АЛЕКСАНДРОВИЧІ [київські]

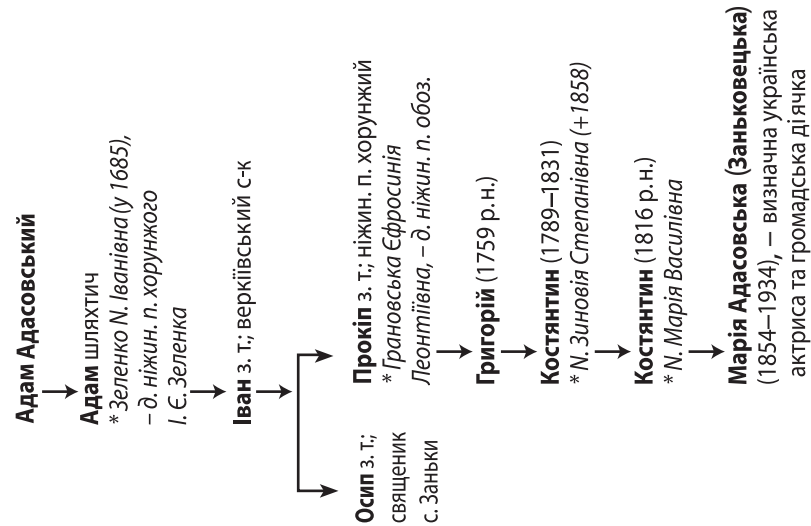
Олександр Н. Н. вїїт і бурмистр Київського маїстрату

Багалій (Татарінова) О. Д.

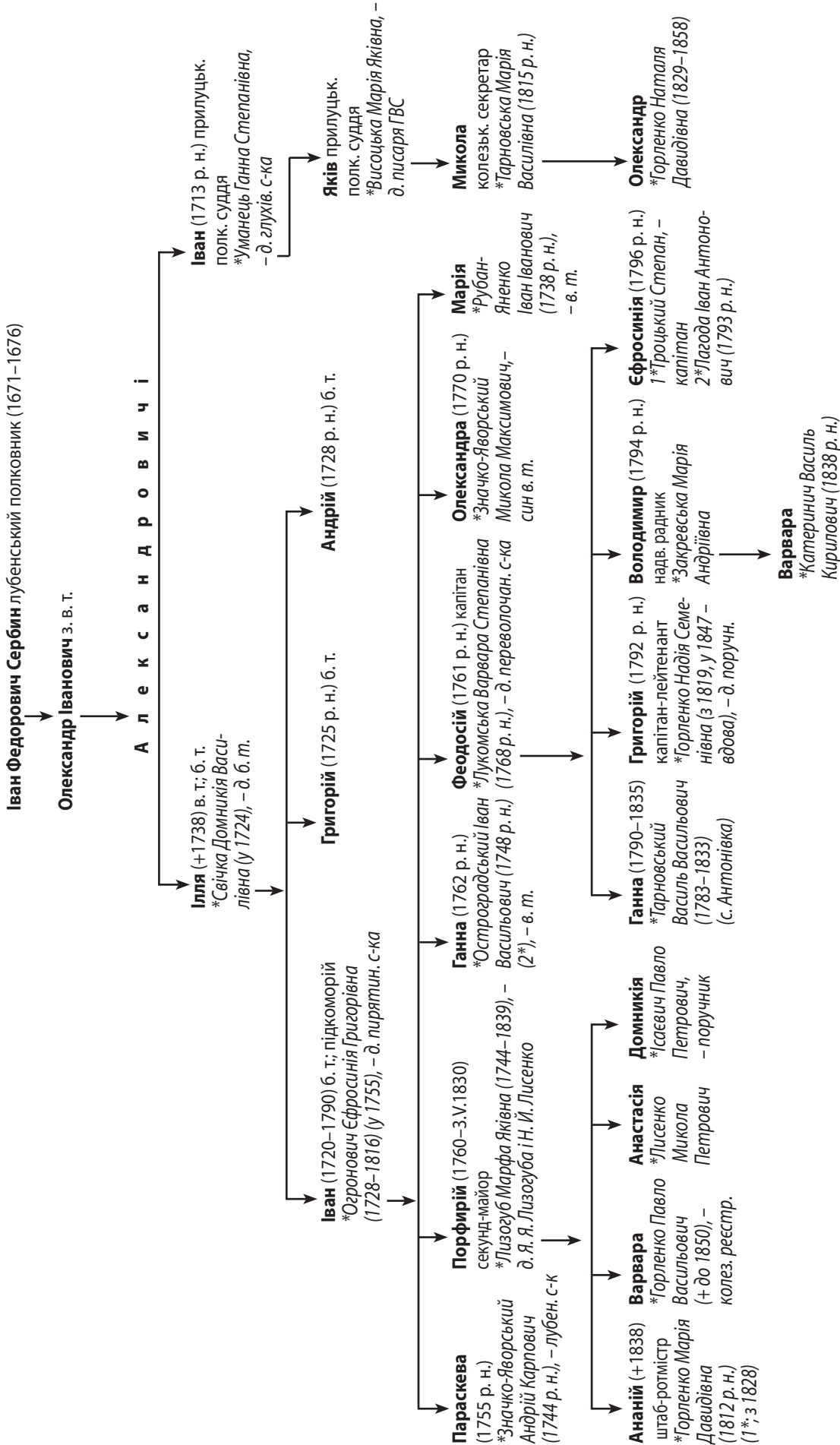

АДАСОВСЬКІ

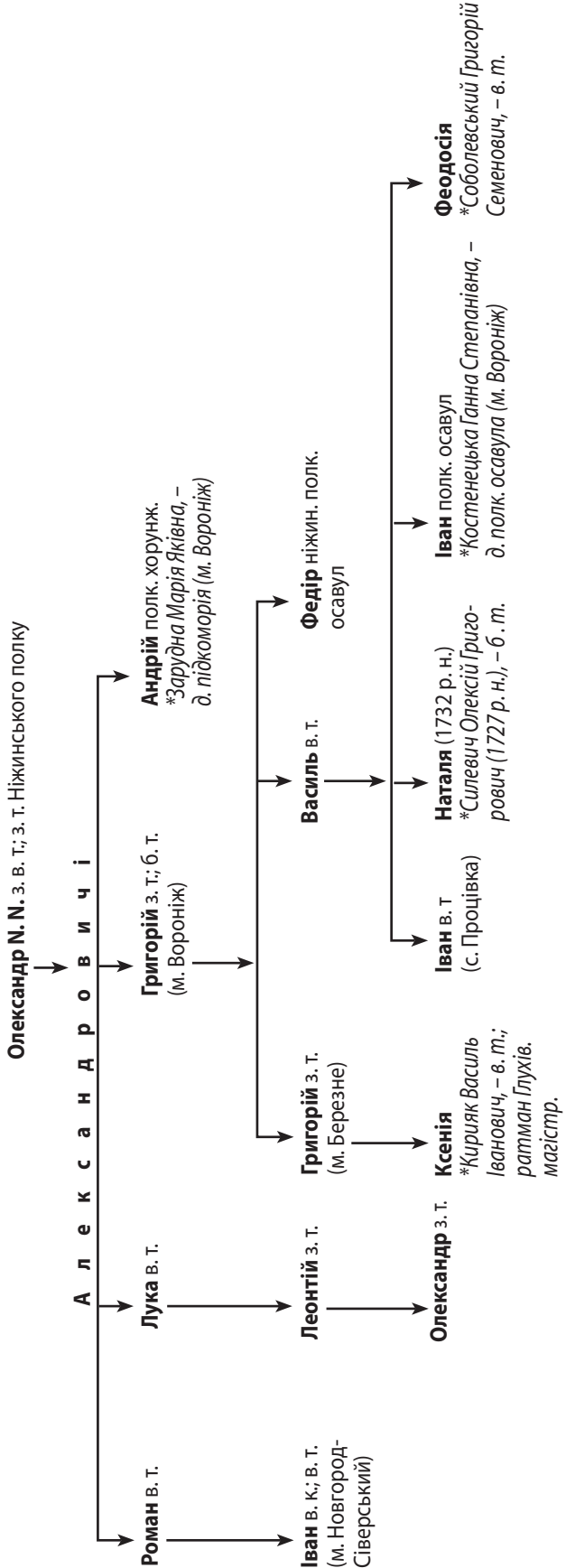

Адасовська (Заньковецька) М. К.

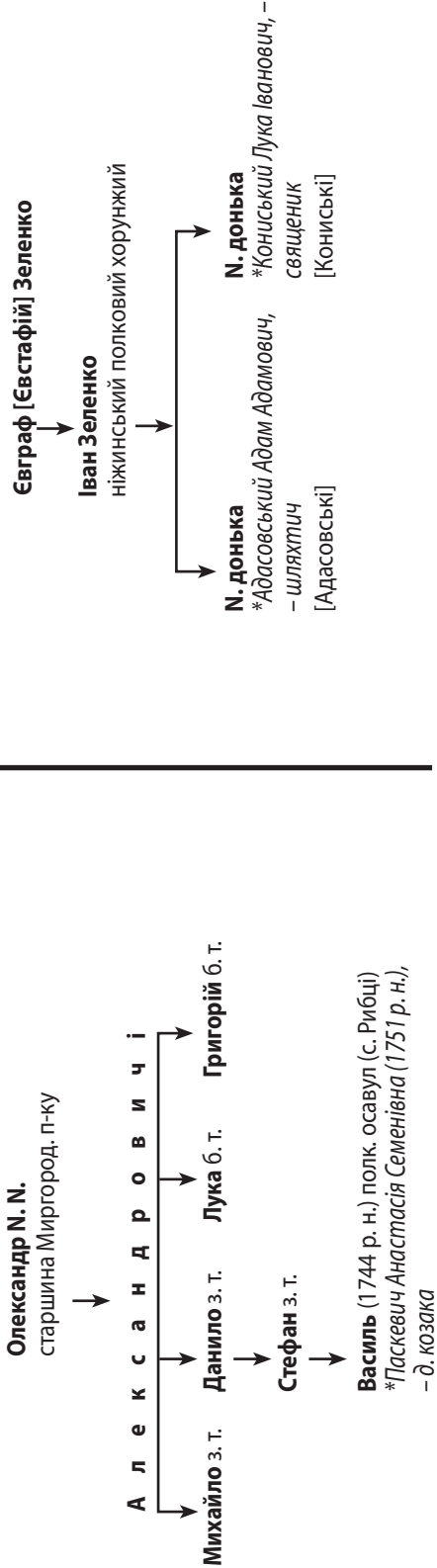
АЛЕКСАНДРОВИЧІ [лубенські]

АЛЕКСАНДРОВИЧІ [ніжинські]

АЛЕКСАНДРОВИЧІ [миргородські]

195. Словарь малорусской старины, составленный в 1808 г. В. Я. Ломиковским. – К., 1894.

196. *Служинська З., Чернецький Є.* Князі і шляхтичі Величичи (Величковські) // Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства. – Біла Церква. – 2001. – С. 181–189.

197. *Смолій В. А., Степанков В. С.* Богдан Хмельницький. Хроніка життя та діяльності. – К.: Либідь, 1993. – 502 с.

198. *Смолій В. А., Степанков В. С.* Гетьман Петро Дорошенко // УІЖ. – 1992. – № 7–8. – С. 84–102.

199. *Соболь В.* Йоасаф Горленко (1705–1754) // Україна. – Львів, 2004. – Т. 12. – С. 220–229.

200. Собрание государственных грамот и договоров, хранящихся в Государственной коллегии иностранных дел (1656–1696 гг.). – М., 1828. – Ч. 4. – 656+161 с.

201. Советская историческая энциклопедия. – Т. 1–16. – М.: Советская энциклопедия, 1961–1976.

202. *Сокирко О.* Лицарі другого сорту. Наймане військо Лівобережної Гетьманщини 1669–1726 рр. – К.: Темпора, 2006. – 280 с.

203. *Соколовский М. К.* К генеалогии компанейских или охочекомонных полков (1668–1775) // Журнал Императорского Русского военно-исторического общества. – 1913. – № 14. – С. 202–206.

204. *Софонович Ф.* Хроніка з літописців стародавніх. – К.: Наук. думка, 1992. – 332 с.

205. Списки черниговских дворян 1793 года. Материалы для истории местного дворянства. – Чернигов, 1890. – 186 с.

206. *Станіславський В. В.* Гетьман Правобережної України Андрій Могила // УІЖ. – 2002. – № 4. – С. 110–121.

207. Старинные заметки о роде Горленков // Чтения в историческом обществе Нестора-Летописца. – К., 1892. – Кн. 6. – С. 87–88.

208. *Сторожев В.* Лист Тимофея Цыцюры // Киевская старина. – 1892. – Т. 36. – № 2. – 349 с.

209. *Сторожевский Н. К.* Мартин Пушкарь, первый полтавский полковник. – Житомир, 1890.

210. *Студеньова Л.* Чернігівські князі, полковники, губернатори. – Чернігів, 1998.

211. *Сумцов Н. Ф.* Малорусские фамильные прозвания // Киевская старина. – 1885. – Т. 2. – Февраль. – С. 215–228.

212. *Сушинський Б. І.* Козацькі вожді України. Історія України в образах її вождів та полководців XV–XIX ст. Історичні есе в двох томах. – Друге, доп. вид. – Одеса: ЯВФ, 2006. – Т. 1–2.

213. *Твердохлебов А.* Наследственное полковничество (Переписка по поводу борьбы двух полковничьих родов за полковничий ранг) // Киевская старина. – 1887. – Т. 18. – № 5. – С. 152–170.

214. *Травкіна О.* Роль Чернігівського колегіуму у формуванні національної еліти // Нові дослідження пам’яток козацької доби в Україні. – К., 2002. – Вип. 2.

215. *Тройницкий С. Н.* Краткая родословная дворян Тройницких // Русская старина. – 1897. – Февраль. – С. 374–388.

216. *Тройницкий С. Н.* Краткая родословная дворян Тройницких. – СПб., 1911.

217. Україна козацька держава. Ілюстрована історія українського козацтва. – К.: Емна, 2004. – 1215 с.

218. Українське козацтво: Мала енциклопедія. – Київ–Запоріжжя: Генеза – Прем’єр, 2002. – 567 с.

219. *Федірко А. М.* Патріотична освічена еліта Новгород-Сіверського на рубежі XVIII–XIX ст. // УІЖ. – 1998. – № 2. – С. 77–83.

220. *Фененко Н. И.* Предварительная фамильная роспись. Фененки. – Конотоп, 1915.

221. Филарет (Гумилёвский). Историко-статистическое описание Харьковской епархии. – Отд. I–IV. – Харьков, 1857–1858.

222. *Флоря Б.* Молоді роки Івана Богуна // Україна в минулому. – К.-Л., 1992. – Вип. 2. – С. 71–75.

223. Хроніка Павла Полуботка // Сіверянський літопис. – 1995. – № 6.

224. *Чаговец В. А.* О Гоголе и его предках. – К., 1902.

225. Шевченківський словник. У 2-х т. – К. – Т. 1–2. – 1976–1977.

226. *Шевчук В.* Політичний ідеаліст другої половини XVII століття Петро Іваненко (Петрик) і його спроба повторити чин Богдана Хмельницького // Розбудова держави. – 1993. – № 5. – С. 44–52.

227. *Шидловский С. И.* Материалы для очерка служебной деятельности Шидловских в Слободской Украине 1696–1727 гг. – СПб., 1896.

228. *Шульгин Я.* Павел Полуботок, полковник черниговский (1705–1724). К портрету // Киевская старина. – 1890. – Т. 31. – № 12. – С. 522–538.

229. *Шумков А. О.* О происхождении Ильи Новицкого: Дополнения и правки к росписям П. В. Новицкого и В. Л. Модзалевского // Українська генеалогія: теорія, методологія, історія та практика: Матеріали Перших генеалогічних читань пам’яті Вадима Модзалевського. – К., 1996. – С. 134–143.

230. *Щербак В.* Козацька верхівка другої половини XVI – середини XVII ст. // Київська старовина. – 1997. – № 5.

231. *Эварницкий Д. И.* Источники для истории запорожских козаков. – Владимир, 1897. – Т. 1. – 1072 с.

232. Южнорусские летописи, открытые и изданные И. Белозерским. – К., 1856. – Т. 1. – 284 с.

233. Юридична енциклопедія. – К., 1998–2004. – Т. 1–6.

234. *Яворницький Д. І.* Іван Сірко. – Дніпропетровськ: Січ, 1991.

ПЕРЕЛІК ГЕНЕАЛОГІЧНИХ ТАБЛИЦЬ

Адасовські – 563
 Александровичі – 563–565
 Алфьорови – 568
 Андрієвські – 566
 Апостоли – 567
 Армашевські – 568
 Афендики – 569
 Бабарики – 661
 Базилевичі – 570; 590; 689
 Базилевські – 570
 Бакуринські – 571
 Балясні – 572
 Барановські – 573
 Башевські – 709
 Безбородьки – 574
 Бережецькі – 575
 Березовські – 571
 Берли – 576
 Білецькі-Носенки – 577
 Білозерські – 578
 Білухи – 579
 Бобирі – 573
 Богаєвські – 580
 Богдановські – 575
 Богушевичі – 917
 Божичі – 566
 Болдаковські – 575
 Борзаковські – 574
 Бородухи – 582
 Бороздни – 581–582; 706
 Бороховичі – 583
 Борсуки – 584
 Бразолі – 572
 Брежинські – 583
 Бродовичі – 738
 Брюховецькі – 585
 Бугаєвські – 580
 Будлянські – 585
 Булавки – 586
 Булашевичі – 587
 Булюбаші – 586
 Бутовичі – 588–591
 Буцькі – 589
 Вайдичі – 808
 Вакуленки – 585
 Вакуловичі – 585

Валькевичі – 591
 Велентії – 593
 Велецькі – 592
 Великосовичі – 603
 Велинські – 593
 Величковські – 594
 Вербицькі – 602
 Вечірки – 603
 Виговські – 595
 Висоцькі – 595
 Владиславичі – 593
 Влезьки – 881
 Войцеховичі – 596–597
 Волевачі – 598
 Володковські – 599; 859
 Волошини – 918
 Вольські – 600
 Ворони – 601
 Воронченки – 601
 Гавриленки – 807
 Гаєвські – 602
 Гайворонські – 603
 Гайдовські – 608
 Гайдуки – 608
 Галагани – 604
 Галенковські – 605
 Галецькі – 606
 Гамалії – 607–609
 Гергелі – 610
 Герцики – 610
 Гладкі – 611
 Глібови – 603
 Глібовичі-Піроцькі – 789
 Глоби – 612
 Гнєдичі – 613
 Гниди – 613
 Гніденки – 613
 Гнідичі – 613
 Гоголі – 614
 Голуби – 615
 Горкавенки – 608
 Горленки – 616–617
 Граб’янки – 617
 Грановські – 601
 Гребінки – 617
 Грембецькі – 618

Гречані – 625
 Грибовичі – 610
 Гриневичі – 618
 Громики – 619
 Грушинські – 619
 Губчиці – 620
 Гудими – 623
 Гудовичі – 621
 Гулаки – 622
 Данилевські – 624
 Дарагани – 625–626
 Даровські – 623
 Дворецькі – 627
 Демешки – 628
 Демидовські – 636
 Деркачі – 629
 Джалалі – 630
 Джулаї – 630
 Диздареви – 640
 Діяковські – 640
 Дмитрашки-Райчі – 631–632
 Добронизькі – 633
 Долинські – 634
 Домонтовичі – 635–636
 Донці-Захаржевські – 637
 Дорошенки – 619; 638–640
 Драгоманови – 642
 Дублянські – 643
 Дуніни-Борковські – 641
 Євреїнови – 642
 Єзучевські – 653
 Єньки – 644
 Єремівки – 599
 Єсимонтовські – 645
 Ждани – 644
 Ждановичі – 643–644
 Жеребецькі – 650
 Жеребила – 650
 Жили – 646
 Жуки – 647
 Жуковські – 647–650
 Журавки – 651
 Жураковські – 652–653
 Журмани – 653
 Жученки – 647–648
 Забережні – 644

Забіли – 654–658
Заборовські – 659
Завадовські – 660
Завойки – 659
Закревські – 661
Занкевичі – 669
Занковські – 662
Заньковські – 662
Зарудні – 663
Заруцькі – 664
Засядьки – 665
Затиркевичі – 666
Звенигородські – 667
Зеленки – 565
Зеленські – 668
Зимницькі – 669
Зіневичі – 670
Значки-Яворські – 648
Золотаренки – 671
Зубрицькі – 579
Зуї – 597
Іваненки – 672
Ігнатовичі – 673
Іллєнки – 674
Ілляшенки – 598; 674–675
Ісаєвичі – 676
Іскри – 677
Іскрицькі – 678
Калениченки – 713
Калиновські – 682
Кандиби – 679–680
Каневські – 681; 772
Канівці – 810
Канієвські – 681
Канієвські-Оболонські – 681
Капністи – 682
Капцевичі – 708
Карлицькі – 691
Карновичі – 683
Карпеки – 684
Карпинські – 675
Карташевські – 680
Каталії – 691
Катериничі – 685
Квітки – 686
Кибальчичі – 687
Киріяки – 688
Киселі – 650

Кисловичі – 626
Климовичі – 898
Княжицькі – 689
Ковалевські – 690–691
Кованьки – 692
Ковпаки – 694
Кодинці – 695
Кодяни – 695
Кожуховські – 696; 914
Козаченки – 611
Козельські – 693
Кологриві – 686
Коломійченки – 740
Кольчевські – 697
Комаровські – 600
Кондзеровські – 693
Кондратенки – 861
Кондратьєви – 698
Кониські –699
Константиновичі – 694
Корецькі – 700
Корицькі – 700
Корнієвичі – 775
Корнієнки – 775–776
Коробки – 701
Коробовські – 710
Коровки – 600
Коропчевські – 657
Корсаки – 833
Корсуни – 702
Косачі – 703
Косовичі – 705
Косташі – 857
Костенецькі – 704–705
Костенки – 706
Косюри – 689
Косяровські – 706
Кохановські – 687
Кочубеї – 707
Краснокутські – 709
Красовські – 708–711
Крижановські – 712
Криницькі – 770
Криштофовичі – 685
Круп’янські – 688
Кузьминські – 717
Кулаги – 713
Кулаковські – 696

Кулябки – 714–715
Купчинські – 716
Кураховські – 717
Кусти – 626
Кутневські – 716
Лагоди – 718
Лазаревичі – 717; 719
Лазаревські – 722
Лазкевичі – 720
Ласкевичі – 720
Ласчинські – 720
Лашкевичі – 721–722
Левенці – 723
Левицькі – 724
Левковичі – 623;
Левченки – 656; 667; 807
Лейби – 725
Леневичі – 730
Леонтовичі – 726
Лесаневичі – 729
Лесевицькі – 727
Лесевичі – 728
Лесеневичі – 729
Леценки – 881
Лизакевичі – 582
Лизогуби – 732–734
Лисаневичі – 627
Лисенки – 735–736
Лисиці – 614
Лисянські – 738
Лихопої – 709
Лишені – 730–731
Лишні – 730–731
Ліневичі – 730
Лісаневичі – 627
Лісницькі – 712
Лобаси – 737
Лобасови – 737
Лобисевичі – 737
Лободи – 729
Ломиковські – 739
Лопати – 837
Лук’яновичі – 741
Лукашевичі – 740
Лукомські – 869
Магденки – 727
Мазапети – 738
Мазаракії – 725

Мазепи – 742
Маковські – 743
Максимовичі – 667; 741; 744–745
Малами – 746
Маленовські – 713
Манджоси – 747
Мандрики – 748
Мануйловичі – 749
Маньковські – 749
Маркевичі – 751
Марковичі – 746; 750–752
Мартоси – 753–754
Мархоленки – 754
Марченки – 713
Масюки – 748
Маценки – 917
Медовники – 852
Миклашевські – 755–756
Милорадовичі – 757–758
Миницькі – 762
Мировичі – 759
Мироненки – 676
Миткевичі – 760
Михайленки – 754
Михайловські – 711
Многогрішні – 673
Мовчани – 761
Модзалевські – 762
Мокієвські – 742
Мокрієвичі – 763–764
Молявки – 765
Момоти – 764
Моржковські – 856
Моцоки – 764
Навроцькі – 747
Надаржинські – 749
Нарбути – 766
Нащинські – 766
Небаби – 767
Неверовські – 767
Немировичі-Данченки – 768–769
Ненади – 859
Нестелії – 765
Нестеренки – 770
Нестеровичі – 770
Ніздрі – 769
Новаковичі – 724
Новицькі – 771; 773

Носенки – 577
Носи – 577
Носикевичі – 773
Оболонські – 681;772–773
Овсієнки – 799
Огієвські – 774
Огієнки – 774
Огроновичі – 775–776
Осипови – 777
Остроградські – 778
Острозькі – 736
Острианські – 777
Павловичі – 911
Павловські – 779–780
Палії – 781
Панкевичі – 781
Парпури – 780
Паскевичі – 782
Пашковські – 730
Пашенки – 783
Перехрести – 777
Перехрести-Осипови – 777
Петровські – 784
Петрункевичі – 785
Пиlipенки – 786
Пирятинські – 788
Підтереби – 701
Піковці – 787
Пілатовичі – 788
Піроцькі – 789
Платковські – 783
Плішки – 790
Плотні – 790
Покаси – 797
Покорські – 791
Покотили – 783
Полетики – 793–794
Політики – 792
Політковські – 792
Половці – 845
Полоницькі – 795
Полонські – 795
Полторацькі – 795
Полуботки – 796
Поповичі – 822
Посудевські – 800
Потаповичі – 608
Потреби – 625

Почеки – 801
Пригари – 773; 797
Прийми – 798
Прокоповичі – 818
Прохоровичі – 798
Псьоли – 785
Пустоти – 845
Пучковські – 801
Пушкаренки – 799
Пушкарі – 799
Равичі – 910
Рагузинські – 593
Радичі – 801
Раковичі – 802
Ракушки-Романовські – 803
Рашевські – 804
Рашки – 804
Ращенки – 804
Риби – 807
Ріпчичі-Піроцькі – 789
Роговичі – 811
Родзянки – 805
Розумовські – 806
Романови – 807
Романовичі – 808; 813
Романовські – 803
Рославці – 809–810
Рошаковські – 811
Рубани – 812–813
Рубці – 814–816
Руденки – 811
Рудницькі – 820
Руновські – 811
Рустановичі – 800
Савицькі – 817
Савичі – 818–821
Савіни – 818
Салогуби – 826
Самойловичі –669; 821-822;828;852
Самусі – 823
Сахновські – 825–826
Сахно-Устимовичі – 824
Свірські – 840
Світи – 823
Свічки – 827
Святополки-Четвертинські – 869
Себастьяновичі – 828
Селецькі – 831

ПРО АВТОРА

ЗАРУБА ВІКТОР МИКОЛАЙОВИЧ народився 10 вересня 1957 р. в селі Наталівка Новопокровського (тепер Солонянського) району Дніпропетровської області в селянській родині. Історик, фахівець в галузі історії українського козацтва та української історіографії кінця XIX – першої третини XX ст. Доктор історичних наук (з 2004), професор (з 2005). Навчався у Наталівській восьмирічній та Новопокровській середній школах. Середню освіту здобув у 1975 році із золотою медаллю. Протягом 1975– 1980 рр. – студент історичного факультету Дніпропетровського державного університету, котрий закінчив з відзнакою. В студентські роки займався науковою працею під керівництвом професора М. П. Ковальського, спеціалізуючись в царині джерелознавства історії українського козацтва: у 1976 р. опублікував першу наукову статтю, присвячену історії фортеці Кодак, а в 1980 р. захистив дипломну працю «Україна часів Визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького в нотатках чужинців».

По закінченні університету працював у Закарпатті шкільним вчителем історії. Впродовж 1984–1987 рр. навчався в аспірантурі ДДУ, де під керівництвом доктора історичних наук професора Д. П. Пойди розпочав досліджувати проблему українсько-турецько-татарських відносин у другій половині XVII ст. Після аспірантури працював у Дніпропетровському інституті освіти (обласного управління освіти) старшим викладачем кафедри суспільних наук та вчителем історії середніх шкіл м. Дніпропетровська. Здобув другу вищу освіту – 2005 р. закінчив правничий факультет Юридичної академії МВС.

4 травня 1999 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук в Інституті українознавства ім. Івана Крип'якевича Національної академії наук України (м. Львів) за темою: «Антін

Синявський: життя, наукова та громадська діяльність (1866–1951)», а 25 травня 2004 р. там же дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за темою «Українське козацьке військо в російсько-турецьких війнах останньої чверті XVII ст.». Науковим керівником обох досліджень виступив доктор історичних наук, професор, академік НАН України Я. Д. Ісаєвич.

З 2000 р. працює в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ (до 2002 р. Дніпропетровський юридичний інститут; впродовж 2002 – 2005 рр. Юридична академія МВС). Доцент кафедри загальноправових дисциплін (2000–2002); виконуючий обов'язки та начальник кафедри теорії та історії держави і права (2002–2006); професор кафедри українознавства (2006–2008); завідувач кафедри історії держави і права (з 2008). Викладає історію держави і права України, теорію держави і права, історію сучасного світу, історію України. Підготував кілька підручників та навчальних посібників: «Історія України (з прадавніх часів до 1917 р.)» (Д., 1994. – Т.1. 192 с.; Т.2, 182 с.; співавтор). «Історія України (з прадавніх часів до кінця XV ст). Навчальний посібник для 7 класу» (Д., 2001. – 184 с.); «Історія України (XVI – XVIII ст). Навчальний посібник для 8 класу» (Д., 2001. – 224 с.); «Історія України (з найдавніших часів до сьогодення).» Навчальний посібник для абітурієнтів (Д., 2005. – 418 с.; співавтор); «Руська Правда. Семінар-практикум. Навчальний посібник (Д., 2005. – 96 с.); «Історія держави і права України.(К., 2005. – 224 с.); «Історія держави і права України. Навчальний посібник» (К., 2006. – 416 с.); «Держава і право Київської та Галицько-Волинської Русі (кінець VII – початок XIV ст). Навчальний посібник (К., 2007. – 126 с.)). «Історія сучасного світу. Навчальний посібник. (Д., 2007. – 285 с.; співавтор)».

Бере участь у наукових конференціях та симпозиумах, у діяльності наукових історичних товариств, у роботі редколегій наукових часописів. Творчий доробок складає близько 300 наукових праць, виступів, відгуків, опонувань. Провідними темами дослідницьких зацікавлень є історія українського козацтва, національна історіографія, суспільно-політичні рухи кінця XIX – початку XX ст., а також методика викладання історії в середній та вищій школах. Головні наукові пріоритети належать у розробці основних положень теорії наукової школи в українській історіографії, у дослідженні біографій, теоретичного і практичного доробку Д. І. Яворницького, М. С. Грушевського, М. Є. Слабченка, А. С. Синявського, наукових шкіл В. Б. Антоновича та М. С. Грушевського, у вивченні персонального складу козацької старшини, полково-сотенного устрою Гетьманщини, у визначенні ролі та місця козацького війська в перебігу подій української історії XVII – XVIII століть.

ЗМІСТ

Вступ3

ЧАСТИНА I:

ПЕРСОНАЛЬНИЙ СКЛАД..... 18

ЧАСТИНА II:

РОДИННІ ЗВ'ЯЗКИ561

Використані джерела та література 919

Перелік генеалогічних таблиць 925

Вжиті скорочення.....929

ПРО АВТОРА 930